

Startside>Anlægelse af retssag>Hvor og hvordan>Sådan anlægges du en sag

Sådan anlægges du en sag

Tjekkiet

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Alle har ret til at anmode en ret om beskyttelse af en rettighed, der er truet eller blevet krænkede. Det er altid tilrådeligt først at forsøge at finde en mindelig løsning på tvisten. Der kan også anvendes alternative konfliktløsningsmetoder. Inden for visse områder af civilretten giver staten parterne i et retsforhold mulighed for at overdrage en retstvist til et andet privat organ. I Tjekkiet sker dette ved voldgift, som er reguleret i lov nr. 216/1994 om voldgiftssager og om fuldbyrdelse af voldgiftskendelser, som ændret (*zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů*). Voldgiftssager afgøres ved voldgiftskendelse, som er bindende for begge sagens parter og er at sidestille med en eksigibel dom. Mægling i sager, som ikke er straffesager, er reguleret i lov nr. 202/2012 om mægling og ændring af visse retsakter (mæglingsloven) [*zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých zákonů (zákon o mediaci)*]. Der findes yderligere oplysninger i "Alternativ konfliktløsning – Tjekkiet".

Også selv om der allerede er anlagt en retssag, er det alt afhængig af sagens art muligt at foreslå, at retten søger et forlig (se artikel 67-69 og artikel 99 i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 – *zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů*). Et godkendt retsforlig har samme virkning som en endelig dom. Det fungerer endvidere som grundlag for tvangsfuldbyrdelse af en retsafgørelse. Et godkendt retsforlig er en hindring for en sags pådømmelse.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Fristerne er forskellige alt efter de enkelte sager, og derfor anbefales det hurtigst muligt at søge juridisk bistand. Et søgsmål skal indgives til en kompetente ret inden forældelsesfristens udløb (stævningen skal indgives til retten inden fristens udløb).

Såfremt den lovpligtige frist er udløbet, bortfalder debitors forpligtelse ikke, men den svækkes. Det betyder, at den ikke kan søges opfyldt, hvis debitor påberåber sig forældelsesfristen. Forældelsesfrister reguleres generelt ved artikel 609-653 i den civile lovbog (lov nr. 89/2012 - (*zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*)). Den almindelige forældelsesfrist er på tre år at regne fra den dag, hvor rettigheden kunne udøves for første gang. Særlige forældelsesfristens varighed afhænger af arten af den udøvede rettighed.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Se «[Domstolens kompetence - Tjekkiet](#)».

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Domstolens kompetence fastlægges efter reglerne om stedlig, saglig og funktionel kompetence.

Den stedlige kompetence fastlægger kompetenceområdet for flere domstole af samme type. Den bestemmer, hvilken ret der skal behandle og pådømme en sag i første instans. De grundlæggende regler for stedlig kompetence fremgår af den civile retsplejelovs artikel 84-89a (lov nr. 99/1963, som ændret). Der mindes dog om, at den stedlige kompetence i nogle tilfælde reguleres af EU-lovgivning, der finder direkte anvendelse, og som har forrang for national lovgivning (se visse bestemmelser i forordning nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, som ikke blot regulerer den internationale, men også den stedlige kompetence), hvilket betyder, at reglerne om stedlig kompetence i tjekkisk lovgivning ikke altid finder anvendelse. I et sådant tilfælde kan de regler om stedlig kompetence, der er fastsat i tjekkisk ret, ikke anvendes.

Den stedligt kompetente ret er den almindelige domstol, som den part, som kravet fremsættes mod (sagsøgte), er underlagt, medmindre andet er fastsat ved lov. Den almindelige domstol er altid distriktsdomstolen (*okresní soud*). Når det er en regional domstol (*krajský soud*), der har saglig kompetence i første instans, er det den regionale domstol på det sted, hvor partens almindelige domstol (distriktsdomstol) ligger, som er stedligt kompetent. Når der er flere sagsøgte i en sag, er de almindelige domstole i alle de sagsøgtes retskredse stedligt kompetente.

En fysisk persons almindelige domstol er distriktsdomstolen på det sted, hvor den pågældende har sin bopæl, og hvis ikke den pågældende har nogen bopæl, distriktsdomstolen på det sted, hvor han/hun opholder sig. En bopæl anses for at være det sted, hvor en person er bosat og har til hensigt at opholde sig permanent (der kan også være flere sådanne steder, og i så fald er den almindelige domstol distriktsdomstolen på alle disse steder).

For en fysisk person, der driver virksomhed, er den almindelige domstol i sager, der følger af virksomhedens aktiviteter, distriktsdomstolen på det sted, hvor personen har sin virksomhedsadresse (ifølge den adresse, der står opført i det offentlige register). Hvis ikke personen har nogen virksomhedsadresse, er det distriktsdomstolen på det sted, hvor den pågældende person har bopæl, og hvis ikke han/hun har nogen bopæl, distriktsdomstolen på det sted, hvor han/hun opholder sig.

Kriteriet for fastlæggelse af, hvilken almindelig domstol en juridisk person er underlagt, er den juridiske persons hjemsted (se den civile lovbogs artikel 136-137 (lov nr. 89/2012 saml.).

En kurators almindelige domstol under dennes varetagelse af sit embede er distriktsdomstolen på det sted, hvor kuratorens hjemsted ligger.

Der gælder særlige regler for den almindelige domstol, som staten er underlagt (retten på det sted, hvor statens organisatoriske enhed med kompetence i henhold til en særlig retsforskrift har hjemsted, og hvis ikke det er muligt at fastslå den stedligt kompetente ret på denne måde, retten på det sted, hvor de forhold, der gav anledning til den påberåbte rettighed, fandt sted), som en kommune er underlagt (retten på det sted, hvor kommunen ligger) og som en højere territorial autonom enhed er underlagt (retten på det sted, hvor dens forvaltningsorganer har hjemsted).

Hvis sagsøgte, der er statsborger i Tjekkiet, ikke er underlagt en almindelig domstol eller en almindelig domstol i Tjekkiet, er den kompetente ret retten på det sted, hvor den pågældende havde sin sidst kendte bopæl i Tjekkiet. Ejendomsrettigheder kan gøres gældende over for en person ved retten på det sted, hvor den pågældendes ejendom er beliggende, hvis ikke personen er underlagt nogen anden kompetent ret i Tjekkiet.

Der kan endvidere indgives en stævning (begæring om indledning af en retssag) mod en udlænding ved en ret på det sted i Tjekkiet, hvor den pågældendes fabrik eller en af fabrikkens organisatoriske enheder er beliggende.

Den saglige kompetence fastlægger kompetenceområdet for forskellige typer domstole, idet den bestemmer, hvilken ret der skal behandle en given sag i første instans. I civile sager er distriktsdomstolene sagligt kompetente i første instans, medmindre det udtrykkeligt fastsættes ved lov, at de regionale domstole eller den tjekkiske højesteret er sagligt kompetente i en given sag.

Den funktionelle kompetence fastlægger kompetenceområdet for forskellige typer domstole, der er involveret i den successive behandling af de samme sager i situationer, som omfatter indgivelse af ordinær eller ekstraordinær appel (den fastlægger med andre ord, hvilken ret der skal behandle ordinære og ekstraordinære appeller).

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Som allerede nævnt ovenfor (se svaret på spørgsmål nr. 4) er det primært distriktsdomstolene, der er sagligt kompetente i civile sager i første instans.

Som en undtagelse fra dette princip behandler og pådømmer de regionale domstole dog de sager, der fremgår af artikel 9, stk. 2, i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.). Dette gælder især sager, der som følge af deres art kræver et vist specialiseringsniveau, og sager, der er mere faktuel og juridisk komplekse. De regionale domstole pådømmer følgende sager i første instans:

tvister mellem arbejdsgiver og modtager vedrørende gensidig afvikling af fejlagtigt udbetalte pensionsforsikringsydelse, tvister om sygesikringsydelse, statens sociale ydelse eller bistand til mindrebemidlede samt tvister vedrørende gensidig afvikling af degressiv godtgørelse udbetalt som følge af en persons ret til sygesikringsydelse

tvister vedrørende ulovligheden af en strejke eller lockout

tvister vedrørende en udenlandsk stats eller persons diplomatiske privilegier og immuniteter, hvis disse tvister falder ind under de tjekiske domstoles kompetenceområde

tvister vedrørende ophævelse af en voldgiftsdommers afgørelse om fuldbyrdelse af forpligtelser, der udspringer af en kollektiv overenskomst

sager, der følger af retsforhold i forbindelse med etablering af handelsvirksomheder, statsanerkendte foreninger, stiftelser og legatinvesteringsfonde, tvister

mellem virksomheder, deres partnere eller medlemmer samt tvister mellem partnere eller medlemmer, som udspringer af deres deltagelse i virksomheden

tvister mellem virksomheder, deres partnere eller medlemmer og medlemmer af virksomhedernes ved lov oprettede organer eller kuratorer, i det omfang

tvisterne vedrører udøvelsen af hvervet som medlem af de ved lov oprettede organer eller kuratorernes deltagelse i afviklingen

tvister, som følger af loven om ophavsret

tvister vedrørende beskyttelse af rettigheder, der krænktes eller trues af illoyal konkurrence eller ulovlige konkurrencebegrænsninger

sager vedrørende beskyttelse af en juridisk persons navn og omdømme

tvister vedrørende økonomisk sikkerhedsstillelse og tvister vedrørende vekslere, egenveksler og investeringsinstrumenter

tvister opstået i forbindelse med børshandlede råvarer

sager vedrørende ejerforeningers generalforsamlinger og tvister opstået i denne forbindelse, med undtagelse af tvister vedrørende foreningens medlemmers

bidrag til forvaltningen af hus og grund samt tvister vedrørende forudbetaling af tjenesteydelse og metoden til fordeling af de med ydelse forbundne

omkostninger

tvister vedrørende omlægningen af virksomheder og kooperativer, herunder erstatningssager, jf. særlige retsforordninger.

tvister vedrørende køb eller forpagtning af en fabrik eller en del heraf.

tvister vedrørende kontrakter på bygge- og anlægsarbejder, som er offentlige kontrakter over tærskelværdien, herunder de leverancer, der er nødvendige for opfyldelsen af sådanne kontrakter.

sager om retligt ansvar i tilfælde af tilsidesættelse af pligten til rettidig omhu.

tvister vedrørende reglerne om koncerner.

tvister vedrørende kreditorernes sikkerhed for deres fordringer ved nedsættelse af selskabskapitalen i et handelselskab eller et kooperativ.

Tjekkietts højesteret (*Nejvyšší soud České republiky*) er kompetent i første og eneste instans i sager om anerkendelse af udenlandske retsafgørelser i

ægteskabssager (dette gælder ikke anerkendelsen af retsafgørelser fra andre EU-medlemsstater, hvis Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 om

kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning

(EF) nr. 1347/2000 finder anvendelse) og i sager om fastslåelse og afvisning af forældreskab, jf. artikel 51 og 55, stk. 1, i lov nr. 91/2012 om international

privatret (*zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém*).

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Der er ikke noget generelt krav i tjekkisk civilret om, at parterne i en retssag skal lade sig repræsentere af en advokat.

Procesabilitet

Alle har ret til at optræde selvstændigt i retten som part i en retssag inden for rammerne af deres retlige handleevne (artikel 20, stk. 1, i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963)). En fysisk person får fuld retlig handleevne, når vedkommende når myndighedsalderen. Myndighedsalderen indtræder, når personen fylder 18 år. Inden en person når myndighedsalderen, kan personen myndiggøres ved indgivelse og godkendelse af en begæring om retlig handleevne (se artikel 37 i den civile lovbog (lov nr. 89/2012) eller ved at indgå ægteskab. Såfremt en part i en retssag ikke har fuld retlig handleevne, kan han eller hun lade sig repræsentere i sagen. En myndig person med begrænset retlig handleevne kan også have mistet sin procesabilitet. Repræsentationen sker ved lov eller ved en afgørelse truffet af en statslig myndighed (juridisk repræsentation) eller på grundlag af en fuldmagt. Enhver person, der deltager i en sag som repræsentant for en part, skal fremlægge sin fuldmagt i retten.

En fysisk person, som ikke er i stand til at handle selvstændigt ved retten, skal være repræsenteret ved sin værge eller en særlig værge (artikel 22-23 og artikel 29an. i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)).

Parterne i en retssag (som har retlig handleevne) kan også lade sig repræsentere af en person efter eget valg på baggrund af en fuldmagt (artikel 24-28a i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)).

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Der indgives en stævning (begæring om indledning af en retssag) til den sagligt, stedligt eller funktionelt kompetente ret. Adresserne på de forskellige tjekiske domstole kan findes på det [tjekkiske justitsministeriums websted](#).

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Alle parter er lige i civile retssager og har ret til et retsmøde på deres modersmål (se artikel 18 i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)).

Retten til at afgive indlæg i en sag på sit modersmål er begrænset til retsmøder og finder ikke anvendelse på skriftlige kontakter mellem retten og parterne.

Stævningen skal derfor indgives på tjekkisk.

En begæring om indledning af en retssag kan udformes skriftligt (se artikel 42 i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)). En skriftlig begæring indgives i papirform eller elektronisk via et offentligt datanet eller pr. fax. Hvis en skriftlig begæring indeholdende en begæring vedrørende sagens realitet indsendes pr. fax eller elektronisk, bør originalen eller en skriftlig gengivelse af den originale tekst fremsendes senest tre dage herefter. Når en begæring indgives elektronisk med en certificeret elektronisk signatur (jf. lov nr. 227/2000 om elektronisk signatur, som ændret – *zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů*) eller i henhold til en særlig retsforordning (lov nr. 300/2008 om elektroniske dokumenter og tilladt dokumentkonvertering – *zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů*), er det ikke nødvendigt efterfølgende at indsende originaldokumenterne.

En begæring om indledning af en retssag og en anmodning om et fuldbyrdelsesdokument kan kun indgives mundtligt og registreres (se artikel 14 i lov nr. 292/2013 om særlige retssager, som ændret – *zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů*), hvis der er tale om sager, der også kan anlægges uden begæring, sager om tilladelse til at indgå ægteskab, sager om beskyttelse mod vold i hjemmet, sager om fastslåelse eller afvisning af forældreskab samt adoptionssager. Alle distriktsdomstole skal registrere disse begæringer og videresende dem til de kompetente domstole uden unødigt ophold. Denne form for indgivelse af begæringer har samme virkning, som hvis begæringerne blev indgivet til den kompetente ret.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Der findes ingen standardformularer til indgivelse af en stævning (begæring om indledning af en retssag). En stævning skal indeholde almindelige oplysninger (se artikel 42, stk. 4, i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)) og specifikke oplysninger (se artikel 79, stk. 1, i den civile retsplejelov).

De generelle oplysninger omfatter oplysninger om den ret, som begæringen indgives til, og oplysninger om den person, der indgiver stævningen. Af stævningen skal det klart fremgå, hvilken sag der er tale om, og hvad der søges opnået, og den skal være underskrevet og dateret.

De specifikke oplysninger omfatter parternes fornavn, efternavn og adresse eller parternes fødselsnummer eller id-nummer (en juridisk persons virksomhedsnavn eller navn og hjemsted samt id-nummer, landenavn og navn på statens organisatoriske enhed, som repræsenterer staten i sagen), om nødvendigt også parternes repræsentanter, en beskrivelse af de væsentligste faktiske omstændigheder og en beskrivelse af det bevismateriale, som sagsøger ønsker at påberåbe sig. Stævningen skal ligeledes indeholde en klar angivelse af det formål, der forfølges af sagsøgeren.

Såfremt begæringen ikke indeholder de nødvendige oplysninger, eller hvis de er uforståelige eller uklare, opfordrer retten den pågældende part til at afhjælpe disse mangler inden for et vist tidsrum. Hvis ikke dette bliver gjort, og man derfor ikke kan komme videre med sagen, afviser retten begæringen om indledning af en retssag. Retten ser bort fra alle øvrige indgivne dokumenter, indtil oplysningerne er blevet behørigt rettet eller suppleret (se artikel 43 i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)). Begæringen skal indgives i det påkrævede antal genpart, så retten kan beholde en genpart, og hver enkelt part i sagen kan få udleveret en genpart, hvis dette er et krav (se artikel 42, stk. 4, i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)).

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Der opkræves retsgebyrer for retssager anlagt ved de tjekkiske domstole, for handlinger, som står opført i gebyrtabellen, samt for individuelle handlinger udført af domstolene og handlinger udført af domstolsforvaltningen. Størrelsen af disse gebyrer fastsættes i lov nr. 549/1991 om retsgebyrer, som ændret (*zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů*). Retsgebyrerne er enten sat til et fast beløb eller beregnes som en procentdel af kravets størrelse.

En række sager (primært sager om ubestridte krav) er fritaget for disse gebyrer. Sager, som er "materielt fritaget", omfatter sager vedrørende værgemål, adoption, underholdspligt mellem forældre og børn osv. Disse sager er helt fritaget for gebyrer.

Sagsøger er i sager om fastlæggelse af underholdsbidrag, erstatning for personskade, arbejdsskade, erhvervssygdomme osv. personligt fritaget for gebyrer. Hvis sagsøger i en given sag er personligt fritaget for gebyrer, og retten giver sagsøger medhold i hans eller hendes krav, skal sagsøgte betale gebyret.

Det er også muligt at indføre såkaldte individuelle fritagelser under hensyntagen til parternes økonomiske og sociale situation og de særlige omstændigheder omkring den behandlede sag. Hvis sagsøger har begrænsede økonomiske midler som følge af langtidsledighed, alvorlig sygdom eller lignende, kan han/hun ansøge retten om hel eller delvis fritagelse for gebyrerne. Denne ansøgning skal gerne være vedlagt den originale stævning. Når der træffes afgørelser om fritagelse for gebyrer, tager retten højde for ansøgerens samlede formue, økonomiske og sociale forhold, retsgebyrets størrelse, arten af det indgivne krav osv. Der bør dog ikke være tale om vilkårlig eller åbenlyst urimelig udøvelse eller tilsidesættelse af rettigheder. Se også "[Retshjælp – Tjekkiet](#)".

Gebyret skal betales, når begæringen om indledning af en retssag indgives. Hvis ikke det betales, når begæringen indgives, tilsiger retten den pågældende part til at betale gebyret og underretter ham/hende om, at sagen vil blive udsat, hvis ikke gebyret betales inden for den fastsatte frist.

11 Kan jeg få retshjælp?

Se "[Retshjælp – Tjekkiet](#)".

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

En retssag indledes den dag, hvor begæringen indgives til retten (se artikel 82 i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)), eller når retten afsiger en kendelse om sagens indledning uden begæring (se artikel 13, stk. 2, i lov nr. 292/2013 saml. om særlige retssager, som ændret). Det forhold, at stævningen (begæringen om indledning af en retssag) indgives til retten, indleder retssagen, og retten udsteder ikke nogen særlig bekræftelse på, at sagen er blevet indledt. Hvis en stævning (begæring om indledning af en retssag) bliver indgivet personligt til justitskontoret, kan retskontoret bekræfte stævningens indgivelse ved at udlevere en stemplet kopi af stævningen.

Hvis begæringen er mangelfuld (ikke indeholder alle de foreskrevne oplysninger, er uklar eller uforståelig), tilsiger retten den pågældende part til at afhjælpe disse mangler. Såfremt manglerne ikke bliver afhjulpet inden for den af retten fastsatte frist, og man derfor ikke kan komme videre med sagen, afviser retten begæringen om indledning af en retssag, og sagen udsættes.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Så snart sagen er anlagt, skal retten, også selv om der ikke er indgivet andre begæringer, få sagen undersøgt og dømt så hurtigt som muligt (jf. artikel 100, stk. 1, i lov nr. 99/1963 sml., den civile retsplejelov, som ændret). Retten er forpligtet til at fremsende stævningen til de øvrige parter i sagen (jf. artikel 79, stk. 3, i den civile retsplejelov). Under sagen underretter retten parterne om deres forskellige rettigheder og forpligtelser. Hvis det er nødvendigt at foretage et bestemt processkridt, fastsætter retten den frist, inden for hvilken det skal foretages.

Parterne og deres repræsentanter har ret til aktindsigt, med undtagelse af referatet af dommernes votering, samt til at udtrække uddrag eller kopier heraf. Retsformanden giver enhver, der har en legitim interesse deri eller en gyldig grund dertil, lov til at konsultere sagsakterne og lave udskrifter og kopier af dem, medmindre der er tale om en akt, hvis indhold skal holdes fortroligt i henhold til loven (se artikel 44 i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)).

Sidste opdatering: 27/09/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.